

Visoki dužnosnici odgovorni za proračun iz zemalja
srednje, istočne i jugoistočne Europe

Okvir OECD-a za bolju potrošnju

Jón R. Blöndal

Godišnji sastanak
Bukurešt, 27. listopada/oktobra 2022.

Okvir OECD-a za bolju potrošnju

- *Način* na koji vladin proračun – **kvaliteta njihovih proračunskih institucija** –ima ključnu ulogu u održavanju stanja održivih javnih financija.
- *Okvir OECD-a za bolju potrošnju:*
 - Predstavlja ključne elemente uspješnih proračunskih institucija na sveobuhvatan i integriran način.
 - Definira ključne subjekte, funkcije, procese i postupke koji zajedno čine kvalitetne proračunske institucije.
- Odobrio Odbor visokih službenika za proračun
 - Integriraju se završni komentari

Bolja potrošnja – 10 načela

1. Politička predanost na visokoj razini i jasni ciljevi

Temelj za postizanje fiskalnih ciljeva

Fiskalne ciljeve treba izričito objaviti

Navedena referentnih mjerila kako bi vlada imala odgovornost

Djeluje kao uporište za naknadna načela

TE TAI ŌHANGA
THE TREASURY

Izvešće o fiskalnoj strategiji Novog Zelanda

- Objavljuje se uz svaki proračun.
- Obveza objavljivanja prema Zakonu o javnim financijama iz 1989.
- Utvrđuju se kratkoročne fiskalne namjere vlade i dugoročni fiskalni ciljevi fiskalne politike prikazani u odnosu na ključne varijable.
- Vlada je također odgovorna za demonstriranje odgovornosti svoje fiskalne strategije.

2. Nepristrane ekonomske pretpostavke

Ključno za izbjegavanje manjka prihoda i neplaniranih pritisaka potrošnje

Pretpostavke je potrebno objaviti, uključujući prilagodbe u odnosu na rizik

Potrebno je dostaviti analizu osjetljivosti

Međunarodne financijske institucije važan su partner za osiguravanje objektivnosti

Ured Ujedinjene Kraljevine za proračunsku odgovornost

Osnovan 2010. kako bi pružio neovisnu i autoritativnu analizu javnih financija Ujedinjene Kraljevine. Njegove ključne odgovornosti uključuju:

- Izradu službenih ekonomskih i fiskalnih projekcija za proračun i proljetne izvještaje.
- Procjenu opsega u kojem su vladini fiskalni ciljevi ostvareni ili će vjerojatno biti ostvareni uz svaku projekciju.
- Procjenu točnosti prethodnih fiskalnih i ekonomskih projekcija najmanje jednom godišnje.

"It is the duty of the Office to examine and report on the sustainability of the public finances"

3. Višegodišnje granice rashoda

Početne vrijednosti ukazuju na posljedice odluka o potrošnji tijekom razdoblja od 3 – 5 godina

Potrebno ih je redovito ažurirati i objavljivati, uskladiti sa stvarnom potrošnjom i uključiti sve rashode

Trebaju biti odgovornost subjekta koji priprema proračun

Australske procjene za naredne godine

- Uključuju projekciju početnih vrijednosti za sve rashode za tri godine nakon sljedećeg (nadolazećeg) proračuna.
- Ažuriraju se tijekom cijele godine kako bi se osiguralo da odražavaju sve dostupne informacije o razvoju parametara i političkih odluka u bilo kojem trenutku.
- Pripremljene jednako detaljno kao i proračun, čime se omogućuje da u procjenama prethodne godine za narednu godinu proračun svake godine sadržava usklađivanje između vlastitih brojki i prve vanjske godine.
- Objavljuju se zajedno s proračunom, te ažuriraju i objavljuju i sredinom godine.

4. Gornje granice rashoda odozgo prema dolje

Temelj proračunskog procesa i operacionalizacija fiskalnih ciljeva na visokoj razini

Određuju se na početku procesa pripreme godišnjeg proračuna, prije zaprimanja zahtjeva za potrošnju od resornih ministarstava

Fleksibilne su samo za ograničena područja potrošnje, ali je preraspodjela dopuštena unutar gornjih granica uz dopuštenje Ministarstva financija

Potrebna je čvrsta provedba i monitoring

Gornje granice rashoda u Finskoj

- Za četverogodišnje razdoblje, pokriva 80 % rashoda središnje vlade (isključena je varijabilna potrošnja kao što je osiguranje za slučaj nezaposlenosti i naknada za stanovanje).
- Od resornih ministarstava očekuje se preraspodjela potrošnje za financiranje novih političkih prioriteta.
- Ako se prekorače gornje granice, Ministarstvo financija ovlašteno je u skladu s tim smanjiti odobrena sredstva.
- Na gornje granice godišnje se primjenjuju samo bitne prilagodbe cijena i razina troškova te potrebni strukturni ispravci vrijednosti.

5. Dubinske analize rashoda

Potrebno je jasno područje primjene, ciljevi i politička predanost

Uključuju sve rashode, ne samo novu potrošnju, ističu se prilike za preraspodjelu

Trebaju imati izričitu vezu s proračunskim procesom

Učinak, rezultati i informacije o evaluaciji ključni su ulazni podaci

Dubinske analize rashoda u Norveškoj

- Dubinske analize rashoda blisko su povezane s proračunskim procesom u Norveškoj i čine rutinski dio planiranja proračuna.
- O zadaćama dubinskih analiza rashoda raspravlja se svake godine na konferenciji o proračunskoj strategiji na kojoj se razmatraju i rezultati prethodnih dubinskih analiza.
- Preporuke iz dubinskih analiza izravno utječu na potrošnju i integrirane su u proračunski proces.

6. Odluke o potrošnji utemeljene na podacima

Ključne su informacije o učinku i rezultatima, analiza i evaluacija utjecaja na proračun

Pokazatelji učinka trebaju biti u proračunu i redovito se pratiti

Planiranje rodno osjetljivog i ekološkog proračuna moćan je alat za provođenje promjena

Omogućuju ocjenjivanje efikasnosti, učinkovitosti i rezultata programa na temelju dokaza

Planiranje ekološkog proračuna u Francuskoj

- Francuska je objavila svoj prvi ekološki proračun kao prilog prijedlogu zakona o financiranju 2021. Proračun sadržava procjenu ekološkog učinka svih rashoda državnog proračuna i poreznih mjera, uključujući pozitivne i negativne učinke na okoliš.
- Francuska je radila na sveobuhvatnom sustavu klasifikacija za ekološki prihvatljive, neutralne i potencijalno štetne proračunske mjere.
- Njihovim se pristupom razmatra šest različitih aspekata okoliša: prilagodba klimatskim promjenama, ublažavanje, bioraznolikost, kružno gospodarstvo, kvaliteta vode i zraka.

7. Integracija zajmova i jamstava

Vlade obavljaju značajnu aktivnost putem zajmova, jamstava i drugih potencijalnih obveza koje će imati ili bi mogle imati buduće posljedice na proračun

Takvi krediti i jamstva često sadrže nisku kamatnu stopu i/ili rizik neispunjenja obveza, što bi trebalo biti izričito istaknuto

Te bi se subvencije trebale procijeniti unaprijed u trenutku odobravanja zajma i jamstava te u potpunosti financirati kada se odobre u okviru utvrđenih gornjih granica rashoda

Vlade bi trebale pratiti svojim portfeljem zajmova i jamstava i upravljati njime, kao i relevantnim fiskalnim rizicima koji ne ispunjavaju kriterije za priznavanje potencijalne obveze, s ciljem dugoročne održivosti javnih financija

Savezni zakon o kreditnoj reformi SAD-a

- Donesen za bolje mjerenje troškova kreditnih programa procjenom unaprijed nastalih troškova obveze kroz produljenje kredita, uzimajući u obzir rizik neispunjenja obveza.
- Zakon nalaže da se u predsjednikovom proračunu moraju prikazati „troškovi“ – „procijenjeni dugoročni troškovi za vladu“ programa izravnih zajmova i jamstava za zajmove, kao i planirana razina novih kreditnih obveza ili obveza jamstva.

TITLE V--CREDIT REFORM

SEC. 500. SHORT TITLE.

This title may be cited as the "Federal Credit Reform Act of 1990";.

SEC. 501. PURPOSES.

The purposes of this title are to--

- (1) measure more accurately the costs of Federal credit programs;
- (2) place the cost of credit programs on a budgetary basis equivalent to other Federal spending;
- (3) encourage the delivery of benefits in the form most appropriate to the needs of beneficiaries; and
- (4) improve the allocation of resources among credit programs and between credit and other spending programs.

8. Resorna ministarstva kao partneri

Odnos između Ministarstva financija i financijske funkcije resornih ministarstava jest ključan

Proračunske reforme, primjerice gornje granice rashoda odozgo prema dolje, mijenjaju dinamiku između ministarstva financija i resornih ministarstava

Financijska funkcija odgovorna za život unutar gornjih granica rashoda i preraspodjelu sredstava prema potrebi

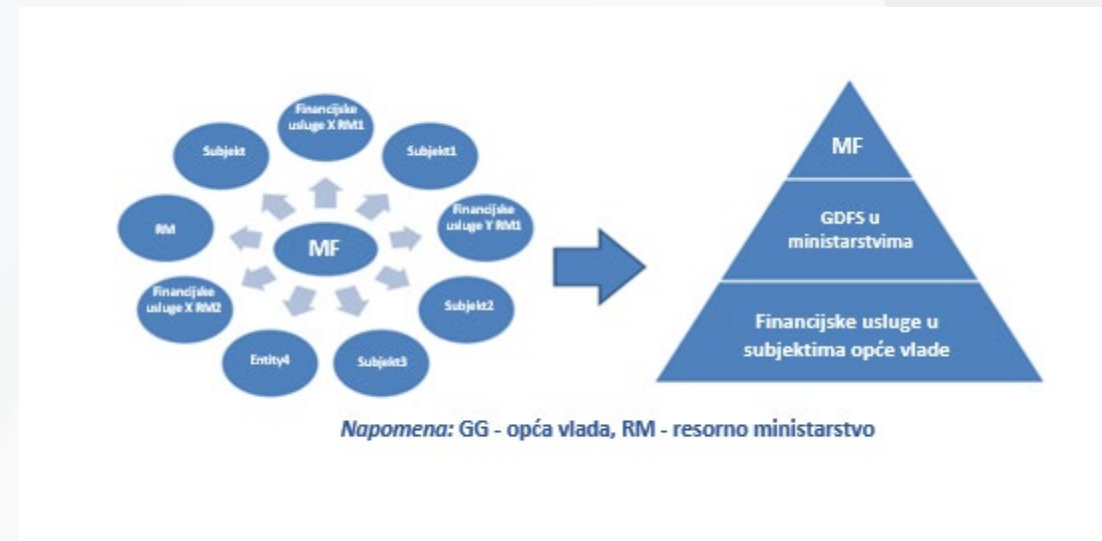
Neočekivane promjene politike s posljedicama na potrošnju treba odmah priopćiti

Uprave za financije u resornim ministarstvima u Grčkoj

U okviru reformi grčkog proračuna u svim resornim ministarstvima osnovana je nova Glavna uprava za financijske usluge. Svaka Glavna uprava za financijske usluge sastoji se od najmanje četiri jedinice:

- Proračunske jedinice zadužene za pripremu proračuna, monitoring i upravljanje aprocijacijom, projekcije novčanih sredstava i fiskalno izvještavanje.
- Računovodstvene jedinice zadužene za obradu plaćanja nakon svih potrebnih kontrola.
- Nadzorne jedinice koja nadzire pravne osobe koje djeluju pod okriljem ministarstva.
- Jedinice za nabavu zadužene za kupnju i nabavu.

Glavne uprave za financijske usluge stvorile su jasniji protok informacija između resornih ministarstava i ministarstva financija, pri čemu te uprave služe kao središnja kontaktna točka.

9. Transparentnost proračuna

Prihodi, rashodi, imovina i obveze trebaju se redovito i pouzdano prijavljivati

Treba pružati pristupačne i sažete informacije. Korisnici mogu izraditi vlastita izvješća i infografike

Ministarstvo financija trebalo bi promicati razumijevanje proračuna među javnosti i ključnim dionicima

Government
of Canada

Gouvernement
du Canada

Pristup otvorenim proračunskim podacima u Kanadi

- Savezna vlada Kanade učinila je vladine financijske podatke dostupnima javnosti putem svog portala otvorenih podataka.
- Dostupni su podaci na kojima se temelje izvješća o proračunu i financijski dokumenti, kao i informacije o tome kada su podaci objavljeni i ažurirani.
- Podaci iz Ankete ekonomskih prognostičara privatnog sektora dostupni su i za usporedbu kako su se projekcije mijenjale tijekom vremena.

Open Data

Search open data that is relevant to Canadians, learn how to work with datasets, and see what people have done with open data across the country.

Search through our Open data portal.

10. Osiguravanje učinkovitog nadzora

Nadzor treba provoditi parlament i javnost

Parlament omogućuje raspravu o proračunskim izborima u svim fazama proračunskog ciklusa i trebao bi imati pristup svim proračunskim informacijama koje su mu potrebne

Građani bi se trebali aktivno uključiti u procese donošenja proračunskih odluka

Međunarodne financijske institucije imaju jedinstvenu ulogu u poboljšanju parlamentarnog nadzora i obogaćivanju rasprave

REPUBLIC OF AUSTRIA
Parliament

Parlamentarni uredi za proračun Australije

Osnovan 2012. kako bi Parlamentu, posebno Odboru za proračun, pružio neposrednu i neovisnu proračunsku stručnost te ojačao svoj položaj u odnosu na vladu.

Njegova objektivna analiza i izvješća dostupni su javnosti.

Njegovi su ključni zadaci:

- Podržavati Odbor za proračun u obliku pisane ekspertize, analize i kratkih studija o proračunskim pitanjima koje je vlada predstavila u skladu s proračunskim pravom.
- Podržavati druge parlamentarne odbore u procjeni učinka novog zakonodavstva.
- Pripremiti kratke informativne radove i studije na zahtjev članova Odbora za proračun.

Prilikom izvršavanja tih zadataka uzimaju se u obzir svi aspekti planiranja proračuna prema učinku i planiranja rodno osjetljivog proračuna.

Visoki dužnosnici odgovorni za proračun iz zemalja
srednje, istočne i jugoistočne Europe

Okvir OECD-a za bolju potrošnju

Jón R. Blöndal

Godišnji sastanak
Bukurešt, 27. listopada/oktobra 2022.

